

Undervisningsbeskrivelse

Termin	Termin hvori undervisningen afsluttes: Maj-juni, skoleår 2025-2026
Institution	Køge Handelsskole
Uddannelse	Merkantil EUX
Fag og niveau	Samfundsfag niveau B, jf. læreplan – stx, august 2017 og vejledningen merkantil eux-2024
Lærer(e)	Claus Bøckmann, Kasper Worsøe og Annette Hall Madsen
Hold	EUX Studiekompetenceåret – EUX2A., 2.B., 2.C., 2.D. og 2.E

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Metode
Titel 2	Identitetsdannelse i det senmoderne samfund
Titel 3	Økonomi og bæredygtighed
Titel 4	Politik – teori og praksis
Titel 5	Social ulighed og det multikulturelle samfund
Titel 6	Demokrati, magt og velfærd
Projekter	<p>Projekt 1: Metoder i samfundsfag. Her har eleverne udarbejdet et projekt, hvor omdrejningspunktet var at bruge forskellige samfundsfaglige metoder. Eleverne kunne vælge at skrive om følgende underemner: Klima og den grønne omstilling, flygtninge og indvandrere, uddannelsesvalg, krise(r) i perioden 2008 – 2022, folketingsvalg, misbrug, forbrug, kommunalvalg i en selvvalgt kommune. Eleverne har selv fundet relevant materiale til underemnerne.</p> <p>Projekt 2: Tværfagligt projekt – Dansk og samfundsfag – omdrejningspunkt ”Nordkraft af Jacob Ejersbo (2002). Samfundsfag bidrager med elementer fra samfundsøkonomiske mål og grundbegreber, husholdninger, den offentlige sektor, politik og ideologier, socialgrupper og livsformer.</p> <p>Div. synopser</p>

Titel 1	Metode
Indhold	SamfNu B – STX HHX HF af Helle Hauge Büllow m.fl.– kap. 11 samt lærerudviklet materiale.
Omfang	7 %
Særlige fokuspunkter	Ved skoleårets opstart et forløb om metode, men også undervisning i metode løbende i skoleåret. Indsamling af data – kvantitativt og kvalitativt Taksonomiske niveauer Kildekritik Litteratursøgning Kvalitative, kvantitative og komparative tilgange og metoder Deduktiv og induktiv metode
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppe- og pararbejde samt individuelt arbejde.

Titel 2	Identitetsdannelse i det senmoderne samfund
Indhold	SamfNu B – STX HHX HF af Helle Hauge Büllow m.fl.– kap. 1 Samf på B – Din grundbog om sociologi, politik og økonomi af Oliver Boserup Skov m.fl. kap.2.2 – Det senmoderne samfund – fire bud på samtidsdiagnoser. Kronik: ”Viceskoleleder: Vi har placeret børn og unge i en "fritvalgskultur", de bliver syge af at være i” 23. august 2024, Berlingske, Sektion 1 Artikel: ”De var dem uden børn. Indtil de gjorde en årelang joke til virkelighed”. Politiken 15 oktober 2022. Artikel: ”Er børnene stadig mors og fars?” Nordjyske Stiftstidende, 17 oktober 2022 Artikel: ”Er det skærmenes skyld, at børn og unge mistrives? Her er forskningens svar” - Uddrag Nanna Schelde, Jakob Skaaning og Malene Anthony Sommerand Altinget.dk - 14.03 2023 Dokumentar: ”Den perfekte opdragelse” afsnit 1, TV2, 21/8 2017 Dokumentar: ”Hot influencer eller gameover”, DR3, 2019 Sangtekst: ”Fluen på væggen” af Ufo Yepha: https://www.youtube.com/watch?v=R3rpK1sLooE Diverse statistikker fra Danmark Statistik
Omfang	24 %

<p>Særlige fokuspunkter</p>	<p>Målet er, at eleverne skal have forståelse af samspillet mellem individ og samfund set fra det enkelte individ (identitetsdannelsen) og samfundet (socialisationen), herunder betydningen af socialisationen som integrationsskabende proces. Medier, herunder adfærd på de sociale medier og hvilken indflydelse de har på socialisering, anerkendelse, selvtillid og selvværd.</p> <p>Fokus på: Identitet, Socialisation, Fra det moderne og til det senmoderne samfund, Socialisationen i forskellige samfund, Globalisering, Individualister – fællesskaber, Normer og værdier, Primær og sekundær socialisering, Dobbelt-socialisering og Multisocialisering, Individualiseringens tabere – de marginaliserede, Anerkendelse, Selvtillid og selvværd, De sociale arenaer, Det serielle liv (Johannes Andersen), Alene sammen (Sherry Turkle), Frontstage, middle region backstage middle region (Erving Goffman), Ulighed, Social arv, Social mobilitet, Giddens aktørorienterede forklaringer, Risikosamfundet og fare fællesskaber (Ulrich Bech), alt er til diskussion (Thomas Ziehe), frygten for at fejle (Richard Sennett), højhastighedssamfundet (Hartmut Rosa), indtil videre liv (Zygmunt Baumann), Lars Denciks fire familietyper, Sommerfuglmodellen, David Riesmanns personlighedstyper og socialgrupper, Svend Brinkmann (Selvudvikling og refleksion).</p>
<p>Væsentligste arbejdsformer</p>	<p>Klasseundervisning Parsamarbejde Lytte Læse Søge information Diskutere Refleksion Almene (tværfaglige) Sociale kompetencer</p>

Titel 3	Økonomi og bæredygtighed
Indhold	<p>SamfNu B – STX HHX HF af Helle Hauge Büllow m.fl.– kap. 9 Samf på B – Din grundbog om sociologi, politik og økonomi af Oliver Boserup Skov m.fl. kap. 7.1, 7.2, 7.3 og 7.4 Model for stat, marked og civilt samfund</p> <p>Lærerudarbejdet materiale på baggrund af Tematekst: ”Miljøvenlig økonomisk vækst – en global udfordring” af Signe M. Krøjgaard, cand. Sceint. Pol., Erhvervs- og Byggestyrelsen og Klaus Holleufer, Skanderborg Gymnasium, side 411-420 Grundbog til samfunds-fag – STX/HF niveau B af Morten Winter Bülow</p> <p>WTO-medlemslande – WTO Members and Observers</p> <p>Video: Tegnefilm om prisstabilitet – Inflationsmonstret – https://www.ecb.europa.eu/ecb/educational/pricestab/html/index.da.html</p> <p>Video: ”Hvor meget betaler vi egentlig i skat”, Cepos, https://www.youtube.com/watch?v=xm8RvhX6PDk</p> <p>WTO medlemslande: www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif_e/org6_e.htm</p> <p>IMD World Competitiveness Ranking 2025 - https://www.imd.org/centers/wcc/world-competitiveness-center/rankings/world-competitiveness-ranking/</p> <p>BNP pr. indbygger: www.globalis.dk/Statistik/bnp-per-indbygger</p> <p>Gini-koefficienten i Europa 2024 - https://www.statista.com/statistics/874070/gini-index-score-of-eu-countries</p> <p>Video: Hvor meget betaler vi egentlig i skat? - https://www.youtube.com/watch?v=xm8RvhX6PDk</p> <p>Statistik: ”Big Mac index 2023”, https://wisevoter.com/country-rankings/big-mac-index-by-country/</p> <p>Figurer: Hvem modtager og betaler i EU? – Folketingets EU-oplysning 2018</p> <p>Tabel: Landbrugsstøtte – LandbrugsAvisen 2019</p> <p>Tabel: Konkurrencedygtighed – World Competitiveness Center 2021</p> <p>Dokumentar: <u>The Earthshot Prize: Repairing Our Planet</u> – anden del, BBC-dokumentar 2021</p> <p>Dokumentar: ”Optimistens guide til planeten: Stenmel, kunstige skyer og nyttigt skrald” – DR2 2024</p> <p>Om absolut bæredygtighed - https://vekselvirkninger.dk/html/ab.html</p> <p>Planetære grænser: https://vekselvirkninger.dk/html/ab.html</p> <p>Country Overshoot Days 2026 - https://overshoot.footprintnetwork.org/newsroom/country-overshoot-days/</p> <p>Artikel: ”For første gang overhaler solen det sorte kul” - https://www.dr.dk/nyheder/viden/klima/foerste-gang-overhaler-solen-den-sort-kul</p> <p>Fakta om vejret i Danmark i 2023 - www.dmi.dk/nyheder/2023-et-vildt-vejsaar-med-flere-rekorder-isaer-i-den-vaad</p>

	<p>FN's Verdensmål – https://www.verdensmaalene.dk/fakta/verdensmaalene Diverse grafer og tal/data i forbindelse med CO2, havtemperatur, isen der smelter, udledninger fra husholdninger, varme, vedvarende energi, nedbør og skovfældning. Diverse statistikker fra Danmarks Statistik, Eurostat, CEPOS og AE</p>
Omfang	20 %
Særlige fokuspunkter	<p>Målet er at eleverne får kendskab til det økonomiske kredsløb, målkonflikter og forskellige politiske prioriteringer. Endvidere kendskab til den danske økonomis integration i det internationale økonomiske system, herunder særligt relationerne til EU og EU's betydning for den økonomiske udvikling i Danmark herunder konkurrenceevne og arbejdsmarkedsforhold makroøkonomiske sammenhænge, bæredygtig udvikling, målkonflikter og styring nationalt, regionalt og globalt. Eleven skal få kendskab til forskellige økonomiske redskaber, der kan bruges til at styre samfundsøkonomien. Endvidere skal eleverne kende til statens indtægter og udgifter og principperne herfor.</p> <p>Fokus på Markedsmodellen – udbud og efterspørgsel, Det økonomiske kredsløb, Økonomiske systemer, De samfundsøkonomiske mål, Økonomisk vækst, Høj- eller lavkonjunktur, Flexicurity modellen, Inflation/deflation, Betalingsbalancens løbende poster, Finanspolitik, Pengepolitik, Valutapolitik, Indkomstpolitik, Strukturpolitik, Globalisering – herunder positive og negative konsekvenser, WTO, Danmark og international handel, Miljøøkonomi, Bæredygtighed, Positive og negative eksternaliteter, Sammensmeltning af miljø og økonomi i beslutningsprocessen, Relativ- og absolut bæredygtighed, Fairtrade, Miljø og EU.</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning Lytte Læse Søge information Diskutere Refleksion Sociale kompetencer</p>

Titel 4	Politik – teori og praksis
Indhold	<p>SamfNu B – STX HHX HF af Helle Hauge Bülow m.fl.– kap. 3, 4 og 10 Samf på B – Din grundbog om sociologi, politik og økonomi af Oliver Boserup Skov m.fl. kap. 4.5, 6.2 og 6.3</p> <p>Lærerudarbejdet materiale på baggrund af Tematekst: ”Fordelingspolitik og værdipolitik” af Martin I. Hansen, lektor, Horsens Gymnasium, side 155-159 i SamfNu – Grundbog til samfundsfag – STX/HF-niveau B af Morten Winter Bülow</p> <p>Lærerudarbejdet materiale på baggrund af Tematekst: ”Partistrukturen som billede på samfundets konflikter” af Martin I. Hansen, adjunkt, Horsens Gymnasium, side 207-213 i SamfNu – Grundbog til samfundsfag – STX/HF-niveau B af Morten Winter Bülow</p> <p>Lærerudarbejdet materiale på baggrund af Tematekst (uddrag):”Danmark i EU og EU’s fremtid” af Bo Beier Thorup, lektor, Handelsskolen K-Nord og Mads C. D. Jensen, adjunkt, KU, side 257-263 i SamfNu – Grundbog til samfundsfag – STX/HF-niveau B af Morten Winter Bülow</p> <p>Lærerearbejdet materiale på baggrund af Tematekst: ”EU: Økonomisk gigant – politisk dværg” SamfNu STX&HF B-niveau af Morten Winter Bülow – kap 7.3.2</p> <p>Word-dokument: ”John Locke: Om styreformen, 1690” – lærerudarbejdet materiale</p> <p>Artikel: ”Flere politikere anfægter det - alligevel stiger mængden af lovgivning” 20. juli 2021 Berlingske Sektion 1 Side 9</p> <p>Artikel: ”Europa vil ruste sig til ny verdensorden” - 14. februar 2026, Avisen Danmark (morgen), Sektion 1, Side 10, Christian Braad Petersen</p> <p>Artikel: ”Ledende artikel: Hold den farlige populisme i meget kort snor” m- 8. nov. 2025, Jyllands-Posten, sektion 1, side 28 – Bo Heimann</p> <p>Artikel: ”Trump får europæerne til at rykke sammen” – Tænketanken Europa, 23. juni 2025</p> <p>Artikel: ”Værdikampens frontlinjer er blevet mudret af nyt politisk landskab”, Kristeligt Dagblad 11. januar 2024</p> <p>Artikel: Værdipolitik tager over, når ideologierne dør – https://www.berlingske.dk/kronikker/vaerdipolitik-tager-over-naar-ideologierne-doer</p> <p>Dokumentar: ”Danmarks yngste borgmester” – https://www.dr.dk/drtv/se/25-aar-og-borgmester -danmarks-yngste-1/2-borgmester 52909</p> <p>Videoklip: Eastons model: https://www.youtube.com/watch?v=Nj14J7nwMgQ</p> <p>Lærerproduceret ideologispil</p> <p>Ugebrevet A4: (model) ”SF er suverænt det største kvindeparti”</p> <p>Borgerforslag – www.borgerforslag.dk</p> <p>Test: ”Hvem skal du stemme på” – DR kandidattest – 2025</p> <p>Test: ”Hvem stemmer i virkeligheden mest som dig?” - https://www.dr.dk/nyheder/webfeature/hvilket-parti-stemmer-du-som Cepos.dk</p>

	Diverse tal fra Altinget, Epinion og Danmarks statistik – herunder vælgernes dagsorden (dansk politik) i perioden 2011-2025 og vigtigste emner til EU-valget 2024 Meningsmålinger fra Voxmeter
Omfang	Ca. 24 %
Særlige fokuspunkter	<p>Målet er, at eleverne skal kende de politiske grundholdninger, herunder hvordan de klassiske politiske ideologier kommer til udtryk hos de danske politiske partier.</p> <p>Eleverne skal kende hovedtrækkene i de tre politiske ideologier, herunder menneskesyn, holdninger til lighed, frihed, marked, stat (offentlig sektor) og opfattelserne af fællesskabers betydning.</p> <p>Endvidere skal eleverne opnå en forståelse for andre opdelinger end de klassiske ideologier. Ovenstående skal eleven kunne indsætte i et internationalt perspektiv.</p> <p>Endvidere skal eleverne opnå en forståelse for, hvordan man i praksis bliver valgt til Folketinget, hvordan magten til at træffe politiske beslutninger fordeles sig og hvem der har indflydelse på dem.</p> <p>I forlængelse heraf skal eleverne forstå mediernes betydning og rolle i det politiske liv.</p> <p>Målet er endvidere, at eleverne skal kende de centrale aktører (Parlament, Ministerråd, Kommission, Domstol, interesseorganisationer m.v.), herunder hvordan det nationale og det overnationale spiller sammen samt kende til forholdet mellem Danmark og EU.</p> <p>Fokus på:</p> <p>Eastons model, Folketinget – herunder regeringsdannelse, Positiv og negativ parlamentarisme, Flertals- og mindretalsregeringer, Lovgivningsprocessen, Fordelingspolitik og værdipolitik, Vælgersegmenter, Politik på forskellig niveauer (stat, region og kommune), Ideologier, Lipset og Rokkans model, Class voting – issue voting, Nærheds- og retningsmodellen, Downs Medianvælgermodellen/Medianvælgerteorien, Molins – valg af standpunkt, Kaare Strøm – partiadfærd, Den 4. statsmagt, Borgernes dagsorden, mediernes dagsorden og politikernes dagsorden, EU's opbygning, Det nationale – det overnationale, Demokratiproblematikken, Demokratiseringsstrategier i EU, EU og udvidelserne – herunder Tyrkiet, Københavnerkriterierne, EU som økonomisk magt, Demokrati, Menneskerettigheder, Globalisering.</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning</p> <p>Parsamarbejde</p> <p>Gruppearbejde</p> <p>Undersøgelsesarbejde</p> <p>Lytte</p> <p>Læse</p> <p>Søge information</p> <p>Diskutere</p> <p>Refleksion</p> <p>Sociale kompetencer</p> <p>Samarbejdsevne</p>

Titel 5	Social ulighed og det multikulturelle samfund
Indhold	<p>SamfNu B – STX HHX HF af Helle Hauge Büllow m.fl.– kap. 2 SamfNu B: Kap. 2.1.2 To kulturbegreber SamfNu B: Kap. 2.2 At være dansk SamfNu B: Kap. 2.3.1 Integration – eller hvad det nu hedder Samf på B – Din grundbog om sociologi, politik og økonomi af Oliver Boserup Skov m.fl. kap. 3.1 (side 57-73). Videoklip: ”Om jyder og Københavnerne” – https://www.dr.dk/nyheder/inland/video-flytte-fordomme-jyder-ser-koebenhavn-som-ondskabens-imperium#!/ Debatindlæg: ”I Danmark er alle velkommen – undtagen muslimer”, Jyllands-Posten, 11. marts 2022. Artikel: ”Uddannelse afgør hvordan det går os i livet”, Politiken, 19 september 2022 Hjemmeside: Hofstedes kulturdimensioner – www.hofstede-insights.com Dokumentar: ”Alex Vanopslagh møder kontanthjælpsmodtager”, DR2, 12 marts 2020 FNs verdensmål 1 Afskaf fattigdom Dokumentar: ”Danskerne i Japan” – DR2 30. juli 2020 Dokumentar: ”Er du mors lille dreng” TV2 del 1 2008 Dokumentar: ”Patrioten og venligboeren” – DR1 2017 Dokumentar: ”Ali og hans brødre” – DR1 2016 (Kun 2.B, 2.D og 2.E) Indfødsretsprøve 2025 Fattigdom – Rådet for socialt udsatte – https://udsatte.dk/emne/fattigdom Diverse statistik fra Danmarks statistik, Arbejderbevægelsens erhvervsråd, Cepos OECD m.fl.</p>
Omfang	Ca. 18 %
Særlige fokuspunkter	<p>Målet er en forståelse af, at differentieringen af befolkningen følger både sociale og kulturelle skillelinjer, og at der er sammenhæng mellem socialisationsbetingelserne, den sociale differentiering og de kulturelle mønstre. Fokus på Pierre Bourdieu, kapitaler og habitus, ulighed, social arv, ligestilling Isbjergmodellen, Værdier, normer og symboler i forskellige grupperinger, Neo-stammer, Subkulturer, Etnicitet, Nation, Nationalitet, Globalisering, Fællesskaber, Fordomme og stereotyper, Nationalisme – herunder ekstrem nationalisme, Integration (pluralistisk integration, assimilation og segregation), Bindestragsidentitet, Sammenstille forskellige kulturer (kulturmødet og kulturkonflikt), Fattigdom (– herunder forskellige typer af fattigdom), Zygmunt Baumann (menneskeligt affald). Hofstedes analysemodel/kulturdimensioner, Anthony Giddens, Erving Goffman (frontstage, backstage og middle region).</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Parsamarbejde

	Gruppearbejde Undersøgelsesarbejde Fremlæggelse Lytte Læse Søge information Diskutere Refleksion Overskue og strukturere Sociale kompetencer Samarbejdsevne
--	---

Titel 6	Demokrati, magt og velfærd
Indhold	<p>SamfNu B – STX HHX HF af Helle Hauge Büllow m.fl.– kap. 5 De 3 velfærdsmodeller</p> <p>SamfNu B – STX HHX HF af Helle Hauge Büllow m.fl.– kap. 7 og 8 Lærerudarbejdet materiale på baggrund af Tematekst: ”Fattigdom i velfærdssamfundet” af Morten W. Büllow, lektor, Aarhus Katedralskole, side 351-364 i SamfNu – Grundbog til samfundsfag – STX/HF-niveau B af Morten Winter Bülow</p> <p>Artikel: ”Uoplyste borgere bør ikke have stemmeret” – https://politiken.dk/debat/art5648655/Uoplyste-borgere-b%C3%B8r-ikke-have-stemmeret</p> <p>Livskvalitet – https://data.worldhappiness.report/table?_gl=1*xgqi97*_gcl_au*NDg5OTQxMzAwLjE3NDY1MTcxMzk</p> <p>Dokumentar: ”Den rigeste procent (1)” – DR2 2015 (Ikke set i 2. A, 2.B og 2.C)</p> <p>Statistik: ”Frie lande i verden i år 2026” – https://freedomhouse.org/explore-the-map?type=fiw&year=2026</p> <p>Video: ”Hvem er magtelisten i Danmark?” - https://www.youtube.com/watch?v=DZ4WrAp2bds</p> <p>Video: ”Hvordan får man magt?” - https://www.tiktok.com/@zetlanddk/video/7511346884548496662</p> <p>Statistik: ”Danskere på offentlig forsørgelse”, Cepos, https://cepos.dk/abcepos-artikler/0230-800000-voksne-paa-overfoerselsindkomst-i-1970-vokset-til-2-1-mio-voksne-i-2023</p>
Omfang	Ca. 7 %
Særlige fokuspunkter	<p>Målet for arbejdet med demokrati er, at eleverne bliver bekendt med forskellige demokratiopfattelser (herunder Alf Ross og Hal Koch) samt rettigheder og pligter i et demokratisk samfund, herunder ligestilling mellem kønnene.</p> <p>Model for stat, marked og civilt samfund, De 3 velfærdsmodeller (-fx brugerbetaling, udlicitering, privatisering, forsikringsordninger og valgfrihed),</p> <p>Gini-koefficienten – graden af lighed i forskellige lande,</p> <p>Velfærdsforanstaltninger, Presset på den danske velfærdsmodel,</p> <p>Velfærdsstatens fremtid og udfordringer – herunder migration, globalisering, europæisering, demografiske forandringer og de øgede forventninger og krav til individuel behandling, Globalisering, Den tredje vej, Gini-koefficienten og Laffer-kurven</p> <p>Målet er endvidere at eleverne kommer til at kende forskellige magtbegreber (magt som ressource, magt som relation og strukturel/diskursiv/dagsordensættende magt), og hvordan de konkret kommer til udtryk, men også forskellene mellem reel og formel magt.</p> <p>Fokus på Magtbegrebet og forskellige former for magt, Den parlamentariske styringskæde og ulighed i forhold til magt.</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning</p> <p>Lytte</p> <p>Læse</p>

	Diskutere Refleksion Sociale kompetencer
--	--